100 جىلدىق كۇرەس جولىندا جاڭا ساپارعا اتتانايىق · ايگىلى قايراتكەرلەر

شيا ميڭحان:

”ٴىزباسارعا“ ادال جۇرەگىمەن ماڭگى شۋاق شاشتى

شيا ميڭحاننىڭ سۋرەتى.

☐ **شينحۋا اگەنتتىگى تاراتقان**

☐ **شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ ٴتىلشىسى / باي تيانتيان**

جاسىل تاۋ، تۇنىق سۋ، كوك كەرپىش، سۇر قىشپەن قالانعان، حۋناننىڭ حىڭياڭ اۋدانى حۇڭشى قالاشىعى ميڭحان قىستاعىنا ورنالاسقان شيا ميڭحاننىڭ بايىرعى تۇراعىنا ەكسكۋرسيالاي بارعانداردىڭ اياعى ۇزىلمەيدى، كەيبىرەۋى، اۋەلى، بايىرعى تۇراقتىڭ الدىڭعى الاڭقىسىندا ”شاعىن پارتيا ساباعىن“ ٴوتتى. بۇگىنگى تاڭدا بۇل ارا جەرگىلىكتى ورىننىڭ ٴتۇيىندى پارتيا تاريحىن ۇيرەنەتىن، قىزىل ساياحات جاسايتىن نىسانالى جەرىنە اينالدى.

حىڭياڭ اۋدانى جاجياڭ قالاشىعىنىڭ قىستاق تۇرعىنى ياڭ حۋا ـ ي 5 جاسىنا قىزىن ەرتىپ، شيا ميڭحان بايىرعى تۇراعىنا 3 ـ رەت كەلدى. ول بىلاي دەدى: ”ولاردىڭ تارتقان جاپاسىنا، ٴبىزدىڭ كەنەلىپ وتىرعان باقىتىمىزعا نازار سالساق، توڭكەرىستىك ارداگەر قۇرباندار دىڭ رۋحىن بار كۇشپەن اسقاقتاتىپ، اناعۇرلىم كوپ ادامدارعا باقىتتى تۇرمىستىڭ وڭاي ـ وسپاق قولعا كەلمەگەندىگىن ۇعىندىرۋ كەرەكتىگىن تەرەڭدەي سەزىندىم“.

مىزعىماس ماركسيزمشىل، كورنەكتى كوممۋنيزم جاۋىنگەرى شيا ميڭحان (1900 ــ 1928)، جاناما اتى گۇيگىن، اكەسىنىڭ لاۋازىمىندا بولعان حۋبەيدىڭ زىگۇيىندا دۇنيەگە كەلگەن، 12 جاسىندا وتباسىنداعىلارعا ىلەسىپ اتا مەكەنى حىڭياڭعا قايتقان. ٴوسپىرىم شاعىندا شيا ميڭحان ەڭبەكتىڭ جاپاسىن تارتقان قاۋىمعا جاناسىپ، شەتەل الپاۋىتتارىنا قاتتى نارازى بولدى. ٴبىر رەت ول شەشەسىمەن بىرگە حانكوۋدان وتكەندە، بۇرقانعان چاڭجياڭ وزەنىندە شەتەلدىك مەملەكەت تۋىن ىلگەن كەمەلەردىڭ باسا ـ كوكتەپ جۇرگەندىگىن كورگەندە، زىعىردانى قايناپ، تابانىدا ”ەل نامىسى وڭايلىققا جويىلمايدى“ دەگەن ولەڭدى جازدى.

1917 ـ جىلى كوكتەمدە، شيا ميڭحان اتا ـ باباسىنىڭ تىلەگىنە قايشى كەلىپ، ”ونەركاسىپ ارقىلى مەملەكەتتى قۇتقارۋ“ ارمانىن ارقالاپ، حۋنان ولكەلىك 3 ـ جياجۇڭ ونەركاسىپ مەكتەبىنە ەمتيحان بەرىپ قابىلداندى. 1919 ـ جىلى 4 ـ مامىر قوزعالىسى تۇتانعاندا، ساباقتاستارىمەن بىرگە مەكتەپ قاقپاسىنان شىعىپ، جاپوننىڭ زاتتارىنا شەكتەۋ قويۋ سياقتى ٴبىر قىدىرۋ وتانشىلدىق قيمىل ورىستەتتى.

1920 ـ جىلى شيا ميڭحان چاڭشادا ماۋ زىدۇڭمەن تانىستى. 1921 ـ جىلى ماۋ زىدۇڭنىڭ، حى شۋحىڭنىڭ تانىستىرۋىمەن شيا ميڭحان جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسىنا مۇشە بولدى. پارتياعا مۇشە بولعانان كەيىن، شيا ميڭحان چاڭشادا جۇمىسشىلار قوزعالىسىمەن اينالىسىپ، جاياۋ اربا جۇمىسشىلارىنىڭ جۇمىس تاستاۋ كۇرەسىنە اتسالىسىپ جانە وعان باسشىلىق ەتىپ، جاياۋ اربا كەشتەر اتىنان بيلىك باسىنداعىلارعا ”ٴبىز جالاقىنى ۇستەمەلەۋگە قارسى تۇرامىز، ٴبىز جان باعۋىمىز كەرەك“ دەگەن تۇرعىنى قاتاڭ ٴبىلدىرىپ، جۇمىسشىلار قوزعالىسىنا باسشىلىق ەتىپ جەڭىسكە جەتتى.

1924 ـ جىلى شيا ميڭحان جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى حۋنان ولكەلىك كوميتەتىنىڭ مۇشەسى مىندەتىن اتقارىپ، اۋىل شارۋاشىلىق كوميتەتى قىزمەتىنە جاۋاپتى بولدى. 1926 ـ جىلى 2 ـ ايدا ول ۋحانعا بارىپ مەملەكەتتىك شارۋالار قوعامىنىڭ باس حاتشىسى بولدى، ماۋ زىدۇڭ مەن ورتالىق كوميتەت شارۋالار قوزعالىسى وقۋ ـ وقىتۋ ورنىنىڭ حاتشىسى مىندەتىن قوسىمشا وتەدى. 1927 ـ جىلى 6 ـ ايدا شيا ميڭحان حۋنانعا قايتىپ ولكەلىك كوميتەتتىڭ مۇشەسى، قوسىمشا ۇيىمداستىرۋ ٴبولىمىنىڭ باستىعى بولدى. سول جىلى 7 ـ ايدا ۇلى توڭكەرىس ساتسىزدىككە ۇشىراعانان كەيىن، ول كۇزگى جيىن ـ تەرىن كوتەرىلىسىن قوزعاۋعا اتسالىستى. 10 ـ ايدا حۋنان ولكەلىك كوميتەت ونى پىڭ (جياڭ) ليۋ (ياڭ) تۇتەنشە كوميتەتىنىڭ شۋجيى مىندەتىن قوسىمشا وتەۋگە جىبەردى، پىڭجياڭ شارۋالار كوتەرىلىسىن باسشىلىق ەتىپ قوزعادى.

1928 ـ جىلى 1 ـ ايدا پارتيا ۇيىمى شيا ميڭحاندى حۋبەي ولكەلىك كوميتەتكە اۋىستىرىپ، باسشىلىق قىزمەت اتقارۋىن ۇيعاردى. 1928 ـ جىلى 3 ـ ايدىڭ 18 ـ كۇنى ساتقىنداردىڭ وپاسىزدىق ىستەۋىمەن شيا ميڭحان باقىتقا قارسى تۇتقىندالدى. 3 ـ ايدىڭ 20 ـ كۇنى تاڭ سارىدە جازا الاڭىنا ايداپ اپارىلدى. جازا اتقارۋ الدىندا، جاۋلار شيا ميڭحاننان تاعى قانداي ايتارى بارىن سۇراعاندا، ول اقىرعا بىلاي دەدى: ”بار، ماعان قاعاز، قالام اكەلىپ بەرىڭدەر!“، ٴومىرىنىڭ سوڭعى ساتىندە 28 جاستاعى شيا ميڭحان اسقاق تا ايبىندى ەرلىك جىرىن جازدى: ”باس كەتۋدەن قورىقپايمىز، الداماس الداعى شىن مۇراتىمىز، ولسە ولەر شيا ميڭحان، ’ٴىزباساردىڭ‘ اقيقات تۋاتىنى!“.

شيا ميڭحان قۇربان بولعانان كەيىنگى 3 ـ ايدىڭ 22 ـ كۇنى، ٴىنىسى شيا ميڭجىن شياڭتان دۇربەلەڭىندە ەرلىكپەن جان قيدى. سول جىلى 6 ـ ايدا، قارىنداسى شيا ميڭحىڭ جاۋلار تۇتقىنداماقشى بولعاندا، باسىن ٴباي تىگىپ قۇربان بولدى. ٴىنىسى شيا ميڭپي، جيەنى ۋ يىجۋاڭ دا ىلگەرىندى ـ كەيىندى توڭكەرىس ٴۇشىن جاس ومىرلەرىن ارنادى.

جاڭا جۇڭگو قۇرىلعانان كەيىن، شيا ميڭحاننىڭ ايەلى جىڭ جياجۇن ۋحانعا ازا ٴبىلدىرۋ ٴۇشىن ارنايى بارىپ، تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىكپەن جەتى بۋىندى ولەڭ جازدى، وندا بىلاي دەپ جازىلدى: ”باتىر رۋحى تولقىننان تولقىن تۋدىرىپ، نۇر شاشتى ادال جۇرەك ٴىزباسارعا. جەر ـ الەمنىڭ كورىپ قىزىل تۋسكە ەنگەنىن، شاتتاندى باتىر رۋحى نۇرلى اسپاندا“.

تاياۋ جىلداردان بەرى حىڭياڭ اۋدانى ”شىن مۇراتتى اسقاقتاتىپ، ٴىزباسارلار بولۋدى“ نەگىزگى تاقىرىپ ەتىپ، ٴبىر قىدىرۋ بۇقارالىق سيپاتتى ەسكە الۋ قيمىلدارىن وتكىزدى. شيا ميڭحان بايىرعى تۇراعىنا تاياۋ جەردە جاڭادان سالىنعان ”شيا ميڭحان پارتيالىلىق تاربيە بازاسى“ ايبىندى دا تىنىستى كورىنەدى، ىشىندە ”سەنىم ـ شۋاق“، ”سەنىم ـ قۇرىش“ سياقتى نەگىزگى تاقىرىپتىق كورمە بار. ۇلكەن زالدا قىزىل كۇرەس ٴمۇسىندى توڭكەرىستىك اعا بۋىن كەيىپكەرلەر بەينەسى قارسى الدىڭنان كورىنەدى، ۇستىڭگى جاعىنا التى بەدەرلى ناقىشتى ۇلكەن ٴارىپ ـــ ”قۇرىشتاي سەنىم“ دەپ جازىلعان.

جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى حىڭياڭ اۋداندىق پارتكوم پارتيا تاريحىن زەرتتەۋ كەڭسەسىنىڭ مەڭگەرۋشىسى تاڭ جىجۇن بىلاي دەدى: شيا ميڭحان ومىرىمەن سەنىم ماداق جىرىن جازدى، ول كوممۋنيستەردىڭ ماڭگىلىك ۇلگىسى. شيا ميڭحاننان ۇيرەنۋ اۋەلگى ماقساتتى ۇمىتپاي، تاماشا بولاشاق اشۋ بولىپ تابىلادى.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 5 ـ ايدىڭ 12 ـ كۇنى چاڭشادان بەرگەن حابارى)

جازا الاڭىنداعى ۇيلەنۋ سالتى:

ەڭ پاك، ەڭ وسكەلەڭ ماحاببات

جوۋ ۋنيۇڭ مەن چىن تيەجۇننىڭ اتىلۋ الدىندا قالدىرعان ەستەلىك سۋرەتى.

☐ **شينحۋا اگەنتتىگى تاراتقان**

☐ **شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ ٴتىلشىسى / ليۋ حۇڭيۋي**

قانداي ماحاببات دۇنيەدەگى ەڭ پاك، ەڭ وسكەلەڭ ماحاببات سانالادى؟

گۋاڭدۇڭ فوشان قالاسىنىڭ چانچىڭ رايونى تيەجۇن باقشاسىنىڭ ىشىندە چىن تيەجۇننىڭ اق ٴمارمار ٴمۇسىنى اسقاق بوي سوزىپ تۇر، ول وڭ قولىنا شيىرشىق قاعاز ۇستاپ، سول قولىنىڭ جۇدىرىعىن ٴتۇيىپ العان، قايسار جانارىنان ەرجۇرەك قاھارماندىق مەن مۇندالايدى. ٴمۇسىننىڭ استىندا ٴبىر توپ جاس جۇدىرىقتارىن ٴتۇيىپ سەرت بەرۋدە.

اۋدەم جەردەگى فوشان قالالىق تيەجۇن باستاۋىش مەكتەبىنىڭ قاقپاسى الدىندا دا چىن تيەجۇننىڭ جارتى دەنەلى ٴمۇسىنى قاسقايىپ تۇر، قوس جانارىنان جالىن اتادى. ”جاڭا وقۋشىلار مەكتەپكە كىرگەندە ٴبىرىنشى وقيتىن ساباعى چىن تيەجۇن قۇرباننىڭ ىزگى دەستۇرىن ۇيرەنۋ“. تيەجۇن باستاۋىش مەكتەبىنىڭ باستىعى جاڭ ليچيىن بىلاي دەدى: تيەجۇن رۋحىن وزەكتى مازمۇن ەتكەن قىزىل گەنگە مۇراگەرلىك ەتىپ، ٴومىردىڭ ٴبىرىنشى تۇيمەسىن جاقسى تۇيمەلەۋگە جەتەكتەۋ مەكتەپتىڭ وقىتۋ جۇرگىزۋ ۇستانىمىنا ەنگىزىلدى.

چىن تيەجۇن، اۋەلگى ەسىمى چىن شيەجۇن، 1904 ـ جىلى فوشانداعى وتانىنا ورالعان باي ساۋداگەر وتباسىندا دۇنيەگە كەلگەن. 1920 ـ جىلى چىن تيەجۇن جيجۋالياڭدىڭ قىزدار مەكتەبىنە (قازىرگى فوشان قالالىق تيەجۇن باستاۋىش مەكتەبى) ٴتۇسىپ وقىپ، بىرتىندەپ جاڭا مادەنيەت، جاڭا يدەيانى قابىلداي باستايدى.

1924 ـ جىلى چىن تيەجۇن گۋاڭدۇڭ داشۋەسى (قازىرگى جۇڭشان داشۋە) ادەبيەت شۋەيۋانىنىڭ دايىندىق بولىمىنە ٴتۇسىپ وقىپ، يمپەرياليزمگە، فەوداليزمگە قارسى حالىقتىق توڭكەرىستىك قوزعالىسقا بەلسەنە ارالاسادى. 1925 ـ جىلى شاڭحايدا ”30 ـ مامىر قاندى وقيعاسى“ تۇتانعانان كەيىن، چىن تيەجۇن گۋاڭجوۋ 23 ـ ماۋسىم يمپەرياليزمگە قارسى وتانشىلدىق ٴىرى ەرەۋىلىنە قاتىناسادى. گومينداڭ وڭشىلدارىنىڭ ٴتۇرلى ساندىراعى مەن يمپەرياليزمنىڭ جاۋىزدىق كەسپىرى الدىندا، ول كوممۋنيزم سەنىمىن اناعۇرلىم بەكەمدەپ، چىن شيەجۇن دەگەن ەسىمىن چىن تيەجۇن دەپ وزگەرتىپ، كونە بەينەسىمەن ات كەكىلىن كەسىسكەندىگىن، سونداي ـ اق توڭكەرىستى سوڭىنا دەيىن جۇرگىزەتىن بەكىمىن ٴبىلدىردى.

1926 ـ جىلى چىن تيەجۇن جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسىنا مۇشە بولعانان كەيىن، ىلگەرىندى ـ كەيىندى گۋاڭدۇڭ ايەلدەر ازاتتىعى قوعامى اتقارۋ كوميتەتىنىڭ مۇشەسى، قوسىمشا باس حاتشىسى، گۋاڭجوۋ ـ شياڭگاڭ جۇمىس تاستاعان ەڭبەكشى ايەلدەر مەكتەبى وقىتۋ ىستەرى ٴبولىمىنىڭ مەڭگەرۋشىسى مىندەتتەرىن ۇستىنە الدى. ول وقۋشى كيىمىن شەشىپ تاستاپ، ۇلكەن مەشپەت، كەڭ بالاق سىم كيىپ، نەگىزگى ساتىعا ىشكەرىلەي كىرىپ توڭكەرىستىك قىزمەت جۇرگىزدى ٴارى ”بۇقارالار كەشكى مەكتەبىنە“ بارىپ جۇمىسشى دوستارعا ساباق ٴوتتى.

1927 ـ جىلى 4 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى گومينداڭ كەرتارتپاشىلارى گۋاڭجوۋدا 15 ـ ٴساۋىر كەرى توڭكەرىستىك ساياسي وزگەرىس قوزعايدى، چىن تيەجۇن جەكە باسىنىڭ اماندىعىمەن ساناسپاي، قالتالى حانىم بولىپ جاسانىپ گۋاڭجوۋ روۋجي شيپاحاناسىنا كىرىپ، كەرى توڭكەرىستىك ساياسي وزگەرىس حابارلارىن بالنيتسادا جاتقان جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى گۋاڭدۇڭ رايوندىق كوميتەتى ايەلدەر كوميتەتىنىڭ شۋجيى دىڭ يىڭچاۋعا دەر كەزىندە جەتكىزىپ، ونىڭ حاۋىپسىز شەگىنۋىنە مۇمكىندىك جاسايدى.

15 ـ ٴساۋىر كەرى توڭكەرىستىك ساياسي وزگەرىستەن سوڭ، چىن تيەجۇن مەكتەپ جاعىنان وقۋدان ايدالىپ، شياڭگاڭعا كەلەدى. سول جىلى 8 ـ ايدا چىن تيەجۇن ۇيىمنىڭ ورنالاستىرۋىن قابىلداپ، جوۋ ۋنيۇڭمەن جالعان ەرلى ـ زايىپتى بولىپ، گۋاڭجوۋعا ونىمەن بىرگە قايتىپ پارتيا قىزمەتىن قالپىنا كەلتىرەدى ٴارى گۋاڭجوۋ كوتەرىلىسىنە دايىندىق جاسايدى.

جوۋ ۋنيۇڭ 1905 ـ جىلى گۋاڭدۇڭنىڭ كايپىڭىندە دۇنيەگە كەلگەن، 1925 ـ جىلى جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسىنا مۇشە بولعان. جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى گۋاڭدۇڭ رايوندىق كوميتەتى قىزمەت كوميتەتىنىڭ مۇشەسى، گۋاڭجوۋ جۇمىسشىلار تۇزەتۋ ـ تەكسەرۋ اترەتىنىڭ باس اترەت باستىعى، جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى گۋاڭجوۋ قالالىق كوميتەت ۇيىمداستىرۋ ٴبولىمىنىڭ باستىعى، قوسىمشا قالالىق كوميتەت قىزمەت كوميتەتىنىڭ شۋجيى قاتارلى مىندەتتەردى ارقالايدى.

جوۋ ۋنيۇڭ مەن چىن تيەجۇن گۋاڭجوۋدا ٴبىر اۋىزدى ٴۇيدى جالعا الىپ، پارتيانىڭ قۇپيا ورگانىن قۇرىپ، توڭكەرىستىك قىزمەت ورىستەتەدى. 1927 ـ جىلى 11 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى جوۋ ۋنيۇڭ نەشە مىڭداعان جۇمىسشىنى باستاپ ۋاڭجيڭۋيدىڭ سارايىن قورشاپ الىپ، تۇتقىندالعان جۇمىسشىلاردى بوساتۋدى تالاپ ەتەدى. ٴوتىنىش ايتۋ، قىر كورسەتۋ ەرەۋىلىندە، جوۋ ۋنيۇڭ تۇتقىندالىپ تۇرمەگە تۇسەدى. گۋاڭدۇڭ ولكەلىك كوميتەت دەرەۋ قۇتقارۋ گرۋپپاسىن قۇرادى، چىن تيەجۇن جوسپارلاۋ جانە قۇتقارۋ ارەكەتىنە تىكە قاتىناسادى ٴارى جوۋ ۋنيۇڭدى تۇرمەدەن ٴساتتى قۇتقارىپ الىپ شىعادى. ورتاق توڭكەرىستىك قىزمەت پەن قۇتقارۋ ارەكەتى بارىسىندا ەكەۋىنىڭ سۇيىسپەنشىلىگى كۇن سايىن تەرەڭدەي تۇسەدى.

1927 ـ جىلى 12 ـ ايدىڭ 11 ـ كۇنى تاڭعا جۋىق گۋاڭجوۋ كوتەرىلىسى بۇرق ەتە ٴتۇستى ٴارى سول كۇنى تۇستەن بۇرىن ”گۋاڭجوۋ سوۆەتتىك ۇكىمەتىنىڭ“ قۇرىلعاندىعى جاريالانىپ، جوۋ ۋنيۇڭ گۋاڭجوۋ سوۆەتتىك ۇكىمەتتىڭ حالىقتىق ەڭبەككە جاۋاپتى مۇشەسى، قوسىمشا وقۋ ـ اعارتۋ ٴبولىمىنىڭ باستىعى بولىپ سايلانادى. الايدا كەرتارتپا كۇشتەردىڭ تەز ارادا قايتا تاپ بەرۋىمەن، جاۋ مەن ٴبىزدىڭ كۇشىمىز وتە پارىقتى بولعاندىقتان، گۋاڭجوۋ كوتەرىلىسى سوڭىندا جەڭىلىسكە ۇشىرايدى، جوۋ ۋنيۇڭ مەن چىن تيەجۇن شەگىنىپ شياڭگاڭعا كەتەدى.

1928 ـ جىلدىڭ باسىندا جوۋ ۋنيۇڭ جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى گۋاڭدۇڭ ولكەلىك كوميتەتىنىڭ ۇنەملىك ىستەرگە جاۋاپتى مۇشەسى، قوسىمشا گۋاڭجوۋ قالالىق كوميتەتتىڭ ۇنەملىك ىستەرگە جاۋاپتى مۇشەسى بولىپ سايلانادى، سونداي ـ اق تاعى دا ۇيىمنىڭ ورنالاستىرۋى بويىنشا چىن تيەجۇن ەكەۋى ەرلى ـ زايىپتى بولىپ جاسانىپ گۋاڭجوۋعا قايتىپ، پارتيا ورگانىن قايتا قۇرادى. ساتقىنداردىڭ وپاسىزدىق جاساۋىمەن، جوۋ ۋنيۇڭ مەن چىن تيەجۇن بىردەي جاۋلار جاعىنان تۇتقىندالادى.

تۇرمەدە جاۋلار ”اسپاققا اسۋ“، ”ورىندىققا شەگەلەپ قويۋ“ سياقتى قيناۋ جازالارىن قولدانادى، ٴبىراق جوۋ ۋنيۇڭ مەن چىن تيەجۇن باستان ـ اياق تىزە بۇكپەستەن، پارتيا ۇيىمىنىڭ ەشقانداي قۇپيالىعىن اۋزىنان شىعارمادى. قاماقحانادا جوۋ ۋنيۇڭ تام قابىرعاسىنا مىناداي ٴبىر ايبىندى ولەڭ جولدارىن جازىپ قالدىرادى: ”باس كەسىپ، اياق ـ قولىم سىنسىن مەيلى، ماڭگىلىك توڭكەرىس رۋحى الاۋلايدى. بوزداقتار پارتيا ٴۇشىن باسىن قيسا، ناعىز ەر ەلى ٴۇشىن جان بەرمەي قالا المايدى“.

جازا الاڭىنا اپارىلۋدىڭ الدىندا جوۋ ۋنيۇڭ: چىن تيەجۇنمەن بىرگە سۋرەتكە تۇسسەم دەگەن تالاپ قويادى. ەكەۋى قاماقحانانىڭ ەسىگى الدىندا، ەشنارسە بولماعانداي جايبىراقات، ولىمنەن ەش قورىقپاي سۋرەتكە ٴتۇستى.

1928 ـ جىلى 2 ـ ايدىڭ 6 ـ كۇنى تۇستەن كەيىن ەكەۋى گۋاڭجوۋدىڭ شىعىس شەتىندەگى حۇڭحۋاگاڭ جازا الاڭىنا اپارىلادى. جول بويى ەكەۋى ”گومينداڭ كەرتارتپاشىلارىن جويالىق“، ”جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى جاساسىن“ دەپ ۇراندايدى.

جازا اتقارىلۋدان بۇرىن ولار جۇرەك تۇكپىرىنە تەرەڭ ساقتاعان ماحابباتىن كوپ الدىندا جاريا ەتۋگە بەكىدى ٴارى ۇيلەنگەندىكتەرىن سالتاناتپەن جاريالايدى. جازا الاڭىندا ەكەۋى يىق تىرەستىرە قاسقايىپ تۇرىپ، ەرلىكپەن قۇربان بولادى. جازا الاڭى سالتاناتى زالىنا اينالىپ، كەرتارتپاشىلاردىڭ مىلتىق داۋسى ولاردىڭ ۇيلەنۋ ٴۇشىن اتىلعان سالىۋت بولدى.

چىن تيەجۇننىڭ اتا مەكەنى فوشان قالاسى چانچىڭ رايونىندا جاقىنعى جىلداردان بەرى جاڭا داۋىردەگى ”تيەجۇن رۋحى“ كۇش سالا اسقاقتاتىلىپ، سونداي ـ اق پارتيا تاريحىن ۇيرەنۋ تاربيەسىمەن ۇشتاستىرىلا ”تيەجۇننان ۇيرەنۋ، تيەجۇنداي بولۋ، تيەجۇن رۋحىن سومداۋ ـــ بۇقارا ٴۇشىن ناقتى ٴىس ىستەيمىن“ امالياتتىق قيمىلى ورىستەتىلدى. ”بۇكىل رايونداعى پارتيا مۇشەلەرىنىڭ، كادرلاردىڭ تيەجۇن رۋحىن سانالىلىقپەن جان ـ جۇرەككە تۇسىرۋىن ىلگەرىلەتىپ، سونداي ـ اق بۇقارالىق قىزمەتپەن بىرلەستىرىپ، سول بارىستا العا باسۋ كۇش ـ قۋاتىن قابىلداۋ كەرەك“، ـ دەدى چانچىڭ رايوندىق پارتكومنىڭ شۋجيى حۋاڭ شاۋۋىن.

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 5 ـ ايدىڭ 12 ـ كۇنى گۋاڭجوۋدان بەرگەن حابارى)

(باسى 1 ـ بەتتە)

جاڭالىق اشۋ، شارۋاشىلىق قۇرۋ ورتاسى كورنەكتى جاقسارىپ، باقشا رايونىنىڭ وسى زامانعى كاسىپ سالاسى جۇيەسى نەگىزىنەن قالىپتاسادى؛ ەل ٴىشى ـ سىرتىندا باسەكەلىك قۋاتقا يە ٴبىر توپ كاسىپ سالاسى شوعىرىن قالىپتاستىرىپ، ەل ىشىندە ىقپالى بار بىرنەشە جاڭاشىل ەرەكشە باقشا رايونىن قۇرىپ، باقشا رايونىن جوڭعا سالۋ جۇيەسى مەن جوڭعا سالۋ قابىلەتىن بىرتىندەپ وسىزامانداندىرادى.

اۆتونوميالى رايوندىق ونەركاسىپ جانە ينفورماتسيالاندىرۋ مەڭگەرمەسى نازاردى اۆتونوميالى رايوننىڭ ”ون ٴبىرى كاسىپ سالاسىن“ دامىتۋ شەشىمدەرىن، ورنالاستىرۋلارىن تياناقتاندىرۋعا شوعىرلاندىرىپ، كاسىپ سالاسىن شوعىرلاندىرۋدى، دامىتۋدى ىلگەرىلەتۋدى نەگىزگى جەلى ەتىپ، داموۋ كەڭىستىگى زور، باقشاعا ىرگە تەپكەن كاسىپورنى كوپ، كاسىپ سالاسى ەرەكشەلىگى كورنەكتى ٴبىر توپ باقشا رايونىنىڭ تەز قارقىنمەن داموىنا قولداۋ كورسەتەدى. ٴۇرىمجى ەكونوميكالىق ـ تەحنيكالىق اشۋ رايونى (تۋتۇنحى رايونى)، شىحەزى ەكونوميكالىق ـ تەحنيكالىق اشۋ رايونى، ۋجياچۋي ەكونوميكالىق ـ تەحنيكالىق اشۋ رايونى، قورعاس ەكونوميكالىق اشۋ رايونى، جۇندۇڭ ەكونوميكالىق ـ تەحنيكالىق اشۋ رايونى سياقتى ٴونىم قۇنى 100 ميللياردتىق باقشا رايونىنان بەسەۋى مەن اراتۇرىك ونەركاسىپ باقشا رايونى، كورلا جالپىلىق كاسىپ سالاسى باقشا رايونى سياقتى 10 ميللياردتىق باقشا رايونىنان جيىرماسىن ٴتۇيىندى تۇردە جەتىلدىرەدى.

”14 ـ بەسجىلدىق“ مەزگىلىندە، شينجياڭ باقشا رايونى ٴتۇزىلىس ـ مەحانيزم رەفورماسىن ونان ارى ىشكەرىلەي تەرەڭدەتىپ، شينجياڭعا كومەكتەسەتىن ولكە، قالالارمەن، ورتالىق كاسىپورىندارمەن بولعان بارىس ـ كەلىس سەلبەستىگىن كۇشەيتىپ، شىعىس بولىكتەگى كاسىپ سالاسىن ٴتارتىپتى تۇردە شينجياڭعا بىرتىندەپ ويىستىرۋعا جەتەكشىلىك ەتەدى، كاسىپ سالاسىن ٴوڭىر اتتاپ ويىستىرۋ ارقىلى مۇددەدەن بىرگە يگەلىكتەنۋ سەلبەستىك مەحانيزمىن ورناتۋعا ىزدەنىس جاسايدى، كاسىپ سالاسىن ويىستىرۋدا ۇلگى كورسەتۋ رايونىن قۇرۋعا ىزدەنىس جاسايدى، شينجياڭعا كومەكتەسەتىن ولكە، قالالاردىڭ شينجياڭدا ٴوڭىر اتتاپ ”كىرمە جەر باقشا رايونىن“، ”بىرگە قۇرۋ باقشا رايونىن“ قۇرۋىنا قولداۋ كورسەتەدى. كورشى، جاقىن ورنالاسقان، كاسىپ سالاسى بايلانىسقان، توركىندەس كەلەتىن كاسىپ سالاسى باقشا رايوندارىنىڭ كەڭىستىگىن بىرىكتىرۋىنە، بايلىعىن بىرىكتىرۋىنە جانە كاسىپ سالاسىن بىرىكتىرۋىنە قولداۋ كورسەتىپ، رەفورما جاساۋ ارقىلى جاڭالىق اشۋ تىزبەگىنىڭ، كاسىپ سالاسى تىزبەگىنىڭ بازار قاجەتىمەن ورگانيكالى بىرىگۋىن جەبەيدى.

ۇعىسۋعا قاراعاندا، ”13 ـ بەسجىلدىقتىڭ“ سوڭعى مەزگىلىندە، شينجياڭ جالپى اۆتونوميالى رايون دارەجەلى جانە ودان جوعارى باقشا رايونىنان 91ىن قۇرعان، مۇنىڭ ىشىندە، مەملەكەت دارەجەلى باقشا رايونى 23، اۆتونوميالى رايون دارەجەلى باقشا رايونى 68. شينجياڭ 23 باقشا رايونىندا ٴتۇزىلىس ـ مەحانيزم رەفورماسى سىناق ٴتۇيىنىن ورىستەتتى، 20 باقشا رايونىندا ”كىرمە جەر باقشا رايونى“، ”بىرگە قۇرۋ باقشا رايونى“ سىناق ٴتۇيىنىن ورىستەتتى.

مەكەن ـ جايىمىز: ٴۇرىمجى قالاسى حۇڭشىۋان سولتۇستىك جولى 500 ـ ٴنومىر، تاراتۋ ورتالىعى: 5593062، جارناما باسقارماسى: 5593341 پوچتا ٴنومىرى: 830028، ايلىق باعاسى 19 يۋان، جىلدىق باعاسى 228 يۋان